

43 KB 13/17 г.
19.02.18 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на младежта и спорта

Изх. № 06-00-16 / 4

Дата: 19.02......2018 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
София 1594
Бул. Княз Ал. Дондуков № 1
Относно: к. д. № 13/2017 г.

СТ А Н О В И Щ Е
от КРАСЕН КРАЛЕВ –
министър на младежта и спорта

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В изпълнение на определението от 16.01.2018 г. по конституционно дело № 13/2017 г. изразявам следното становище по отношение на искането на Пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на чл. 125, ал. 2, предложение първо от Конституцията на Република България (КРБ):

Разпоредбата на чл. 125, ал. 2 от КРБ гласи: „Върховният административен съд се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите, както и на други актове, посочени в закона“.

Вносителят на искането обосновава тезата, че актовете на Министерския съвет и на министрите се визират в чл. 125, ал. 2 от КРБ единствено с цел да се установи съдебен контрол върху тях, за да не бъде възможно чрез специален закон да бъдат изключени от приложното поле на общата клауза за обжалване на административните актове, поради

което счита, че чл. 125, ал. 2, предложение първо от КРБ не задължава Върховния административен съд да осъществява този контрол като първа инстанция.

Считам, че това разбиране не може да бъде споделено, тъй като материално-правното основание за съдебно обжалване на „всички административни актове“ се съдържа в чл. 120, ал. 2 от КРБ. Езиково и логически изразът „всички“ означава „без изключение“, следователно разпоредбата обхваща и актовете на министрите и на Министерския съвет. Изключението по чл. 120, ал. 2 от КРБ се допуска само въз основа на изрична законова разпоредба, но не и според вида на акта, респ. неговия издател. Това е тълкуването на чл. 120, ал. 2 от КРБ, което дава и Конституционния съд (Решение от 21.10.1995 г. по к. д. № 18/1995 г.). Именно по силата на чл. 120, ал. 2 от КРБ всички административни актове могат да бъдат обжалвани, без да е необходимо това да бъде изрично предвидено в закон (Решение от 22.07.1993 г. по к. д. 13/1993 г.), с оглед непосредственото действие на конституционните разпоредби съгласно чл. 5, ал. 2 от КРБ.

При действието на чл. 125, ал. 3 от КРБ от 1971 г. (отм.) съдебната обжалваемост на административните актове не произтича пряко от конституционна норма (за разлика от чл. 120, ал. 2 от КРБ от 1991 г.), а е поставена изцяло „в пределите на закона“, т. е. създава абсолютно право на законодателя да реши кои категории актове да изключи от приложното поле на съдебния контрол.

При действието на чл. 120, ал. 2 възможността на законодателя да изключва административни актове от обхвата на съдебния контрол се тълкува и прилага изключително ограничително, като Конституционният съд е компетентен да преценява във всеки конкретен случай доколко тази възможност се упражнява в конституционно установените граници (Решение от 14.11.1997 г. по к. д. № 12/1997 г., Решение от 01.03.2012 г. по к. д. 10/2011 г.).

Следователно чл. 120, ал. 2 от КРБ, а не чл. 125, ал. 2, предложение първо от КРБ е конституционната норма, гарантираща обжалваемостта на всички административни актове, без оглед на техния автор, следователно – и актовете на министрите и на Министерския съвет.

Не може да бъде споделена и тезата на вносителя на искането, че разпоредбата на чл. 125, ал. 2, предл. първо от КРБ не задължава Върховния административен съд да разглежда делата против актовете на Министерския съвет и на министрите именно като първа инстанция, тъй като контролът по чл. 125, ал. 2 от КРБ може да се реализира и в хода на касационното производство.

Съгласно чл. 125, ал. 2 от КРБ Върховният административен съд се произнася по „спорове за законността на актовете“, т. е. предмет на оспорването пред Върховния административен съд е законосъобразността на самия административен акт, следователно

този съд дължи произнасяне по самия оспорен акт, а не по прилагането на закона от долната инстанция. Следователно съгласно чл. 125, ал. 2 от КРБ Върховният административен съд е и инстанция „по същество“ (първа инстанция), а не само инстанция „по правото“ (касационна).

Спецификата на Върховния административен съд, която го отличава от Върховния касационен съд, е отчетлива при съпоставката на чл. 124 и чл. 125 от КРБ. Чл. 124 и чл. 125, ал. 1 от КРБ по идентичен начин уреждат върховния съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите (т. е. дейността като касационен съд и функцията по осъществяване на задължително нормативно тълкуване) както по отношение на Върховния касационен съд, така и по отношение на Върховния административен съд. В чл. 125 обаче е налична и втора алинея, която регламентира правомощията на Върховния административен съд и като инстанция, различна от касационната.

Допълнителен аргумент против разбирането, че правомощията на Върховния административен съд по чл. 125, ал. 2 от КРБ могат да бъдат реализирани и само чрез съдебния контрол, упражняван като касационна инстанция, е обстоятелството, че иницирането на касационно обжалване зависи от волята на страните. Следователно неподдаването на жалба против първоинстанционното решение, когато то е постановено от друг съд, ще лиши Върховния административен съд изобщо от участие в съдебния контрол върху административния акт на министър или на Министерския съвет.

Въз основа на изложеното изразявам становище, че съгласно разпоредбата на чл. 125, ал. 2, предложение първо от КРБ Върховният административен съд е единствено компетентен да ръзглежда по същество споровете относно законосъобразността на административните актове на Министерския съвет и на министрите, поради което тази разпоредба го задължава да се произнася като първа инстанция по такива спорове. Съгласно чл. 5, ал. 2 от КРБ разпоредбата има непосредствено действие.

КРАСЕН КРАЛЕВ
Министър на младежта и спорта